

TEBLİĞ

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığından:

ENERJİ VERİMLİLİĞİ DESTEKLERİ HAKKINDA TEBLİĞ

(SIRA NO: 2012/3)

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğ, endüstriyel işletmelerin mevcut sistemlerinde verimliliğin artırılmasına dair proje ve uygulamalarının desteklenmesi ile ilgili usûl ve esasların belirlenmesini amaçlar.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ, 27/10/2011 tarihli ve 28097 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Enerji Kaynaklarının ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmeliğin 9 uncu maddesinin altıncı fıkrasının (a) bendi uyarınca yapılan hesaplamalar neticesinde yıllık toplam enerji tüketimleri bin Ton Eşdeğer Petrol ve üzeri olan, ticaret ve sanayi odası, ticaret odası veya sanayi odasına bağlı olarak faaliyet gösteren ve her türlü mal üretimi yapan işletmelere yönelik destek uygulamaları ile ilgili usûl ve esasları kapsar.

(2) Asıl faaliyet alanı elektrik üretimi olan, elektrik üretim lisansı sahibi tüzel kişiler bu Tebliğin kapsamı dışındadır.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Enerji Kaynaklarının ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ii), (kk) ve (ss) bentlerine, 15 inci maddesinin birinci ve dördüncü fıkralarına, 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentleri ile üçüncü fıkrasına, 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine ikinci fıkrasına, 19 uncu maddesinin birinci fıkrasına ve 34 üncü maddesine dayanarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Tebliğin uygulanmasında;

a) Atık: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yakıt olarak kullanılması uygun görülen kullanılmış lastikler, boya çamurları, solventler, plastikler, atık yağlar ve diğer atıkları,

b) Bakanlık: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını,

c) Başvuru dosyası: Proje dosyası ile birlikte başvuru yazısı ve bu yazının ekindeki belgelerden oluşan ve Genel Müdürlüğe kapalı zarf içinde sunulan dosyayı,

ç) Bileşen enerji kazancı (BEK): Proje verimlilik bileşeni kapsamına bağlı olarak, ekipman birim enerji tasarrufu veya sistem birim enerji tasarrufu ile birim atık enerji geri kazancının toplamından elde edilen kWh cinsinden enerji miktarını,

d) Bileşen elektrik enerjisi kazancı (BEEK): Bileşen enerji kazancı içerisindeki kWh cinsinden elektrik enerjisi kazancını,

- e) Bileşen yıllık işletme süresi (BYİS): Endüstriyel işletmenin yıllık toplam çalışma süresinden fazla olmayacak şekilde, proje sahibi tarafından beyan edilen saat cinsinden yıllık ortalama çalışma sürelerini,
- f) Bileşen yıllık enerji kazancı: Bileşen enerji kazancının BYİS ile çarpımından elde edilen enerji miktarını,
- g) Bileşen mali tasarrufu: Bileşen yıllık enerji kazancının proje verimlilik bileşeninde kullanılan enerjinin birim fiyatı ile çarpımından elde edilen, Türk Lirası cinsinden yıllık tasarrufu,
- ğ) Birim atık enerji geri kazancı: Üzerinde atık enerji geri kazanım önlemi alınmış ekipmanın işletme yükünde ve rejim halinde bir saatte ürettiği kWh cinsinden ısı enerjisi miktarını,
- h) Danışmanlık: Projelerin uygun şekilde gerçekleştirilmesini sağlamak üzere verilen hizmetleri,
- ı) Destek ödeneği (DÖ): Genel Müdürlüğün bütçesine, proje destekleri ve gönüllü anlaşmalar için konulan Türk Lirası cinsinden ödenek miktarını,
- i) Ekipman: Elektrik motoru, kazan, fırın, soğutucu, klima, pompa, fan, kompresör, asansör, bantlı taşıyıcı, aydınlatma apareyleri ve diğer proses veya imalat ekipmanları gibi yakıt, elektrik enerjisi veya akışkan üzerinden ısıenerjisi kullanan ve her biri bir proje bileşeninin konusunu oluşturan cihazları,
- j) Ekipman birim enerji tüketimi: Ekipmanın işletme yükünde ve rejim halinde bir saatte tükettiği kWh cinsinden enerji miktarını,
- k) Ekipman birim enerji tasarrufu: Ekipmanın, proje öncesi ve uygulaması sonrasındaki birim enerji tüketimleri arasındaki kWh cinsinden farkı,
- l) Elektrikli ev aleti: Elektrik enerjisi kullanan buzdolabı, dondurucu, klima, çamaşır makinası, kurutmalıçamaşır makinası, fırın, bulaşık makinası, termosifon, elektrikli ısıtıcı, ampul ve floresan, ütü, televizyon, bilgisayar, müzik aleti gibi ürünleri,
- m) Endüstriyel işletme: Elektrik üretim faaliyeti gösteren lisans sahibi tüzel kişiler dışındaki yıllık toplam enerji tüketimleri bin TEP ve üzeri olan ticaret ve sanayi odası, ticaret odası veya sanayi odasına bağlı olarak faaliyet gösteren ve her türlü mal üretimi yapan işletmeleri,
- n) Enerji verimliliği: Binalarda yaşam standardı ve hizmet kalitesinin, endüstriyel işletmelerde ise üretim kalitesi ve miktarının düşüşüne yol açmadan birim hizmet veya ürün miktarı başına enerji tüketiminin azaltılmasını,
- o) Enerji verimliliği hizmetleri: Enerji verimliliğini artırmak üzere enerji yöneticisi eğitimi, etüt ve verimlilik artırıcı proje hazırlama, proje uygulama ve danışmanlık hizmetlerini,
- ö) Enerji yoğunluğu: Bir birim ekonomik değer üretebilmek için tüketilen enerji miktarını,
- p) Enerji yöneticisi: Kanun kapsamına giren endüstriyel işletmelerde veya binalarda enerji yönetimi ile ilgili faaliyetlerin yerine getirilmesinden yönetim adına sorumlu, enerji yöneticisi sertifikasına sahip kişiyi,
- r) Enerji yönetimi: Enerji kaynaklarının ve enerjinin verimli kullanılmasını sağlamak üzere yürütülen eğitim, etüt, ölçüm, izleme, planlama ve uygulama faaliyetlerini,
- s) Enerji yönetim birimi: Enerji yönetimi uygulamalarını gerçekleştirmek üzere enerji yöneticisinin sorumluluğunda, endüstriyel işletmenin veya organize sanayi bölgesinin yönetimine doğrudan bağlı faaliyet gösteren birimi,
- ş) Etüt: Enerji verimliliğinin artırılmasına yönelik imkanların ortaya çıkarılması için yapılan ve bilgi toplama, ölçüm, değerlendirme ve raporlama aşamalarından oluşan; enerji tasarruf potansiyellerini ve bu

potansiyellerin geri kazanılmasına yönelik önlemleri ölçüm, hesap ve piyasa araştırmaları ile belirleyen ve Bakanlık tarafından tebliğolarak yayımlanan usul ve esaslara uygun şekilde yapılan çalışmaları,

t) Etüt-proje sertifikası: Bina ve/veya sanayi sektörlerinde eğitim, etüt, danışmanlık ve verimlilik artırıcı proje hizmetlerini yürütebilmeleri için Genel Müdürlük veya yetkilendirilmiş kurumlar tarafından verilen belgeyi,

u) Genel Müdür: Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü,

ü) Genel Müdürlük: Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğünü,

v) Geri ödeme süresi: Proje verimlilik bileşeni bedelinin (PVBB) proje mali tasarrufuna bölünmesinden elde edilen ay cinsinden süreyi,

y) Hizmet anlaşması: Etüt ve danışmanlık hizmetlerinin verilmesinde enerji verimliliği danışmanlık şirketleri ile endüstriyel işletmelerin veya binaların yönetimleri arasında yapılan anlaşmaları,

z) İşletme yükü: Ekipmanın kW cinsinden, işletmede kullanılan kapasitesini,

aa) Kamu kesimi: Kamu kurum ve kuruluşları ile bağlı ortaklıklarını, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarını, üniversiteleri ve mahalli idareleri,

bb) Kanun: 18/4/2007 tarihli ve 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanununu,

cc) Kojenerasyon: Isı ve elektrik ve/veya mekanik enerjinin aynı tesiste eř zamanlı olarak üretimini,

) Kurul: Enerji Verimliliği Koordinasyon Kurulunu,

dd) Meslek odaları: Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğine bağlı Elektrik Mühendisleri Odasını ve/veya Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğine bağlı Makina Mühendisleri Odasını,

ee) Proje: Enerji verimli ekipman ve sistem kullanımı, onarım, yalıtım, modifikasyon, rehabilitasyon ve proses düzenleme gibi yollarla; gereksiz enerji kullanımının, atık enerjinin, enerji kayıp ve kaçaklarının önlenmesi veya en aza indirilmesi ile birlikte atık enerjinin geri kazanılması gibi konulardaki çözümleri içine alan ve bu tebliğ ile belirlenen usul ve esaslara uygun olarak, bileşenler bazında hazırlanan verimlilik artırıcı projeyi,

ff) Proje bedeli (PB): Projenin hazırlanmasında ve uygulanmasında ihtiyaç duyulan harcamaların projede belirtilen, Katma Değer Vergisi hariç, Türk Lirası cinsinden toplam bedelini,

gg) Proje dosyası: Bu Tebliğ ile belirlenen usul ve esaslara uygun olarak bileşenler bazında hazırlanan ve desteklenmesi için Genel Müdürlüğe sunulan dosyayı,

ğğ) Proje elektrik enerjisi kazancı (PEEK): Proje kapsamındaki proje verimlilik bileşenlerinin elektrik enerjisi kazançlarının kWh cinsinden toplamını,

hh) Proje elektrik kazancı puanı (PEKP): Proje elektrik enerjisi kazancının proje enerji kazancına bölünmesinden elde edilen değeri,

ıı) Proje enerji kazancı (PEK): Proje kapsamındaki proje verimlilik bileşenlerinin enerji kazançlarının kWh cinsinden toplamını,

ii) Proje mali tasarrufu: Proje kapsamındaki proje verimlilik bileşenlerinin yıllık mali tasarruflarının Türk Lirası cinsinden toplamını,

jj) Proje maliyet etkinlik puanı (PMEP): Proje enerji kazancının proje verimlilik bileşeni bedeline (PVBB) bölünmesinden elde edilen değeri,

kk) Proje verimlilik bileşeni: Projeyi oluşturan her bir ekipmanı, aynı özelliklerdeki ekipman grubunu veya sistemi,

ll) Proje verimlilik bileşenleri bedeli (PVBB): Proje bedelinden proje yerinden üretim bileşeni (PYÜB) bedelinin çıkarılmasından elde edilen değeri,

mm) Proje yerinde inceleme: Proje kapsamındaki uygulama öncesi ve sonrası durumların tespiti için, Genel Müdürlüğün personeli veya tayin ettiği gerçek veya tüzel kişiler tarafından Genel Müdürlük tarafından tebliğ olarak yayımlanan usul ve esaslara göre yerinde yapılan incelemeyi,

nn) Proje yerinden üretim bileşeni (PYÜB): Endüstriyel işletmenin enerji ihtiyacının bir bölümünü karşılamak amacıyla endüstriyel işletmenin tesislerine en fazla on kilometre mesafe içerisinde kurulan, yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretim sistemlerini veya toplam çevrim verimi en az yüzde seksen ve üzeri olan kojenerasyon veya mikrokojenerasyon sistemlerini,

oo) Proje yerinden üretim bileşeni bedeli (PYÜBB): Proje yerinden üretim bileşeni bedelini,

öö) Referans enerji yoğunluğu: Endüstriyel işletmelerin son beş yıldaki enerji yoğunluklarının ortalamasını,

pp) Sistem: Enerji dağıtımı veya kontrolü uygulamalarını,

rr) Sistem birim enerji tasarrufu: Sistemin, proje öncesi ve uygulaması sonrasındaki birim enerji tüketimleri arasındaki kWh cinsinden farkı,

ss) Şirket: Genel Müdürlük veya yetkilendirilmiş kurumlar ile yaptıkları yetkilendirme anlaşması çerçevesinde, enerji verimliliği hizmetlerini yürütmek üzere yetki belgesi verilen enerji verimliliği danışmanlık şirketlerini,

şş) TEP: Ton Eşdeğer Petrolü,

tt) TSE: Türk Standartları Enstitüsünü,

uu) Uygulama raporu: Proje uygulamasının tamamlanmasından sonra hazırlanan ve uygulama öncesi ve sonrası bilgi ve görüntüleri ihtiva eden raporu,

üü) Yetki belgesi: Düzenlenen yetkilendirme anlaşmaları çerçevesinde, üniversitelere ve meslek odalarına eğitim, yetkilendirme ve izleme faaliyetlerini yürütmek üzere Kurul onayı ile Genel Müdürlük tarafından, şirketlere ise eğitim, etüt, danışmanlık ve proje hazırlama ve uygulama faaliyetlerini yürütmek üzere Genel Müdürlük, meslek odaları veya üniversiteler tarafından verilen belgeyi,

vv) Yetkilendirilmiş kurumlar: Düzenlenen yetkilendirme anlaşması çerçevesinde eğitim, yetkilendirme ve izleme faaliyetlerini yürütmek üzere Genel Müdürlük tarafından Kurul onayı ile yetkilendirilen meslek odalarını ve üniversiteleri,

yy) Yönetim: Malik, varsa intifa hakkı sahibi veya bunlar adına yönetimden sorumlu olan yönetici kişiyi,

zz) Yönetmelik: Enerji Kaynaklarının ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmeliği,

ifade eder.

Projelerin hazırlanması

MADDE 5 – (1) Proje, enerji atıklarının, kayıpların ve verimsizliklerin giderilmesi için gerekli önlemlerin uygulanması amacıyla hazırlanır.

(2) Proje kapsamında; projenin gerçekleştirilmesini yönlendirecek yeterlilikteki teknik bilgi ve çizimler, projede satın alınacak malların teknik özellikleri ve kullanım kılavuzları, tedarik kaynaklarına ilişkin bilgiler, proje bitiminde ortaya konulan yeniliklerin işletme tarafından en iyi şekilde kullanılmasını kolaylaştırabilecek eğitim programı ve işletme prosedürleri, bakım/onarım ve yedek parça bilgileri, uygulama öncesi ve sonrası ölçüm yöntemleri ve ölçüm cihazları, ekipman garantilerine ilişkin bilgiler, proje termin programı ve proje maliyet kalemleri projelerin değerlendirilebilmesini sağlayacak şekilde yer alır. Bunlardan verilemeyenler hakkında açıklama yapılır.

(3) Proje dosyası Ek-1’de, proje ise Ek-2’de yer alan formata uygun olarak hazırlanır ve sunulur. Ek-2’de yer alan formlar Genel Müdürlüğün internet sayfası üzerinden doldurulduktan ve Genel Müdürlüğün veri tabanına kaydedildikten sonra yazılı çıktısı alınır ve proje dosyası kapsamında sunulur. Proje dosyasının her bir sayfasında endüstriyel işletmenin ve projeyi hazırlayan şirketin kaşesi ve yöneticilerinin imzası yer alır.

Başvuru

MADDE 6 – (1) Endüstriyel işletmeler, 5 inci maddede tanımlanan usul ve esaslara uygun olarak, şirketlere hazırlattıkları projelerini her yıl Ocak ayı içinde Genel Müdürlüğe sunar.

a) Başvuru yazısında yer alması istenen hususlar ve bu yazı ekinde istenen belgeler şunlardır:

1) Başvuru yazısında yer alması istenen hususlar:

i) İşletmenin ve sahibinin veya yöneticisinin kimlik ve adres bilgileri, işletmenin faaliyet konuları,

ii) Başvuru tarihinden önceki üç yılın ortalaması itibariyle işletmenin yıllık toplam enerji tüketimi,

iii) Projenin teknik ve mali bilgilerini içine alan kısa özeti.

(2) Herhangi bir endüstriyel işletmesi için üç yıl içerisinde enerji yoğunluğunu ortalama olarak en az yüzde on oranında azaltmayı taahhüt ederek gönüllü anlaşma yapmak isteyen tüzel kişiler, Ek-5’te yer alan ve Genel Müdürlüğün internet sayfasında yayınlanan başvuru formu ile birlikte her yıl Ekim ayında Genel Müdürlüğe başvurur.

(3) Başvuru yazısı ekinde istenen belgeler;

a) Ticaret odası ve/veya sanayi odasına bağlı olduğunu gösteren belgeler,

b) İşletmenin Kanun kapsamındaki enerji yöneticisi görevlendirilmesi veya enerji yönetim birimi kurulması ve Genel Müdürlüğe yıllık bildirimde bulunulması ile ilgili yükümlülüklerini başvuru tarihi itibariyle yerine getirmiş olduğunu gösteren belgeler,

c) Desteklere ilişkin yürürlükteki mevzuatın, sözleşme döneminde Bakanlık tarafından yürürlüğe konulacak mevzuatın veya yapılacak mevzuat değişikliğinin kabul edildiğini beyan eden taahhütname.

(4) En az otuz takvim günü öncesinden Genel Müdürlüğün internet sayfası üzerinden ilan edilmek suretiyle, birinci ve ikinci fıkrada belirtilen başvuru dönemlerinde başvuru alınmayabileceği gibi başvuru dönemi ertelenebilir, uzatılabilir veya farklı dönemlerde ilave başvurular alınabilir.

İnceleme ve değerlendirme

MADDE 7 – (1) Başvuru dosyalarının incelenmesi neticesinde aşağıdaki şartları sağlamadığı görülen tüzel kişilerin ve/veya endüstriyel işletmelerin başvurularının değerlendirmeye alınmayacağı, başvuru tarihini takip eden otuz takvim günü içinde başvuru sahibine yazılı olarak bildirilir.

- a) Başvuru tarihi itibarıyla, endüstriyel işletmenin Genel Müdürlüğün veri tabanında kayıtlı olunması,
- b) Yönetmeliğin 9 uncu maddesinin birinci fıkrası ile 32 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamında belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmiş olması,
- c) TS EN ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi-Kullanım Kılavuzu ve Şartlar Standardı belgesine sahip olunması.

(2) Ön incelemede, projenin 5 inci maddede tanımlanan usul ve esaslara uygun şekilde hazırlanmadığının tespit edilmesi halinde, projenin söz konusu madde hükümlerine uygun hale getirilmesi için tespit edilen eksiklikler Genel Müdürlük tarafından ilgili endüstriyel işletmeye yazılı olarak bildirilir ve en fazla otuz takvim günü içinde söz konusu eksikliklerin giderilmesi istenir.

(3) Gönüllü anlaşma yapılan başvurular kapsamında, Ek-5'te yer alan başvuru formunda istenen bilgilerden değerlendirme komisyonu tarafından eksik olduğu tespit edilenler, başvuru döneminin bitimini takip eden on iş günü içinde Genel Müdürlük tarafından yazılı olarak ilgili tüzel kişiye bildirilir ve en fazla otuz takvim günü içinde söz konusu eksikliklerin giderilmesi istenir.

(4) Aşağıdaki durumlarda başvurular değerlendirmeye alınmaz.

- a) İkinci fıkrada belirtilen eksikliklerin süresi içinde giderilmemesi,
- b) Genel Müdürlük ile daha önce yaptığı gönüllü anlaşma kapsamında taahhütlerin yerine getirilmiş olmasına rağmen, daha sonraki yıllarda daha önce gönüllü anlaşma yapılan endüstriyel işletmede enerji yoğunluğunun artmış olması,
- c) Mücbir sebep hallerinin oluşması dışında, Genel Müdürlük ile yapılan gönüllü anlaşma kapsamında taahhütlerin yerine getirilmemiş olması.

(5) Dördüncü fıkranın (a) bendi kapsamındaki kusurdan dolayı değerlendirmeye alınmama yapılan başvuru dönemi ile, (c) bendi kapsamındaki kusurdan dolayı değerlendirmeye alınmama beş yıl süre ile sınırlıdır. (b) bendi kapsamındaki kusurdan dolayı değerlendirmeye alınmama ise süresizdir.

(6) Projeler, her yıl Ocak ayında Genel Müdür onayı ile kurulan ve en az beş kişiden oluşan bir komisyon tarafından aşağıdaki tanımlanan usul ve esaslar çerçevesinde değerlendirilir.

- a) Projede yer alan ölçüm metotları, ölçüm aletleri, hesap metotları, formülleri, hesaplarda ölçüm sonuçları dışında kullanılan verileri 5 inci madde hükümlerine uygun olan proje bileşenleri komisyon tarafından belirlenir. Bunlar dışındaki proje bileşenleri değerlendirmeye alınmaz.
- b) Komisyonun uygun bulduğu proje bileşenleri üzerinde yerinde inceleme yapılır. Yerinde yapılan inceleme kapsamında, projede belirtilen ekipman veya sistemlerden mevcut olmayanlar inceleme raporunda belirtilir ve bunlara ilişkin proje bileşenleri de değerlendirmeye alınmaz.
- c) Yerinde inceleme raporu kapsamında yerinde yapılan ölçüm sonuçları projedeki değerlerinden farklı olan proje bileşenleri başvuru sahibine yazılı olarak bildirilir. Yerinde ölçüm sonuçlarını, bu bildirim tarihinden itibaren on iş günü içinde projesine yansıtan başvuru sahibinin bu bildirim kapsamındaki proje bileşenleri değerlendirmeye dahil edilir.
- ç) Komisyon, değerlendirmeye alınan proje bileşenleri kapsamında aşağıdaki çalışmaları yaparak, Genel Müdürün onayına sunulmak üzere, başvuru ve değerlendirme süreçlerindeki gelişmeleri de içine alan bir rapor hazırlar.

1) Proje maliyet etkinlik puanını (PMEP), proje elektrik kazancı puanını (PEKP) ve proje geri ödeme süresini hesaplar. Proforma fatura bilgilerine göre, Katma Değer Vergisi hariç, toplam bedeli en fazla bir milyon Türk Lirası ve geri ödeme süresi beş yıldan az olan projeleri aday projeler olarak belirler.

2) Aday projeleri aşağıdaki formül ile hesaplanan toplam puanlarına göre en yüksek puanlıdan başlayarak sıralamak suretiyle desteklenebilecek projeleri belirler.

$$P = 0,6 \times \text{MEP} + 0,4 \times \text{EP}$$

P: Toplam puan

MEP: 100 puan üzerinden, en yüksek proje maliyet etkinlik puanına (PMEP) göre normalize edilmiş puanı,

EP: 100 puan üzerinden, en yüksek proje elektrik kazancı puanına (PEKP) göre normalize edilmiş puanı.

3) Projelere sağlanabilecek destek miktarını aşağıdaki formüle göre belirler:

$$D = 0,3 \times \text{DP} \times [\text{PVBB} + \text{PYÜBB}]$$

D: Destek miktarı (Türk Lirası)

DP: Projenin toplam puanı (P), aday projelerin toplam puanlarının ortalamasına (POR) eşit veya bundan fazla olan projede 1,0 ve diğerlerinde ise (P/POR) kabul edilir.

Proje bedelinin en fazla yüzde ellisini oluşturan proje yerinden üretim bileşeni bedeline enerji depolama sistemi bedeli ve endüstriyel işletme ile elektrik üretim tesisi arasındaki iletim hattı yatırımının endüstriyel işletme tarafından yapılması halinde bu hattın yatırım bedeli dahil edilmez. Bu bedeller destek kapsamı dışındadır. Bir başka tüzel kişiliğe ortak olmak suretiyle, ortaklaşa kurulan elektrik üretim tesisleri veya destekten yararlanacak endüstriyel işletmenin sahip olduğu veya olacağı elektrik üretim tesisleri için yapılan yatırımın endüstriyel işletme payına düşen kısmının proje bedelinin en fazla yüzde ellisine karşılık gelen kısmı destek kapsamına dahildir ve PYÜBB olarak kabul edilir. PYÜB kapsamında kurulacak tesisin endüstriyel işletmeye olan uzaklığı kuş uçuşu on kilometreden fazla olan tesisler desteklenmez.

d) Desteklenmek üzere Kurul onayına sunulacak projeler Genel Müdür onayı ile belirlenir.

(7) Gönüllü anlaşma başvuruları aşağıdaki şekilde değerlendirilir.

a) Genel Müdürlük başvuruları değerlendirmek üzere, Genel Müdürlüğün en az üç personelinden oluşan gönüllü anlaşma değerlendirme komisyonu karar.

b) Gönüllü anlaşma başvurusunda bulunan tüzel kişilerin başvuru tarihinden önceki yıllara ait enerji yoğunlukları aşağıdaki formül kullanılarak hesaplanır.

$$\text{Enerji yoğunluğu} = E/D$$

E = TEP cinsinden işletmenin yıllık toplam enerji tüketimi

$$D = (1/ \text{ÜFE}) \times \sum (\text{Pi} \times \text{Fi})$$

D = 2000 yılı fiyatları ile bin (1000) Türk Lirası cinsinden, yıllık mal üretiminin ekonomik değeri.

ÜFE = İlgili sektörün üretici fiyat endeksi

Pi = Yıl içerisinde üretilen mal miktarları

Fi = Bin (1000) Türk Lirası cinsinden, yıl içerisinde üretilen malların fabrika satış fiyatları.

c) Gönüllü anlaşma değerlendirme komisyonu, anlaşma yapmaya değer olan başvuruları referans enerji yoğunluğu değerinin ve taahhüt edilen enerji yoğunluğu azaltma oranının yüksek olması kriterlerini dikkate alarak, aşağıdaki formül ile hesaplanan toplam puanlarına göre en yüksek puandan başlamak suretiyle sıralar.

$$P = 0,6 \times REY + 0,4 \times EYA$$

P: Toplam puan

REY: 100 puan üzerinden, en yüksek değerine göre normalize edilmiş referans enerji yoğunluğu puanı,

EYA: 100 puan üzerinden, en yüksek değerine göre normalize edilmiş, taahhüt edilen enerji yoğunluğu azaltma oranı puanı,

d) Gönüllü anlaşma yapılmak üzere Kurul onayına sunulacak olan endüstriyel işletmeler Genel Müdür onayı ile belirlenir.

Desteklenecek projelerin ve gönüllü anlaşma yapılacak endüstriyel işletmelerin belirlenmesi, sonuçların duyurulması ve sözleşme yapılması

MADDE 8 – (1) Genel Müdür onayı ile desteklenmesi uygun görülen projeler ve/veya gönüllü anlaşma yapılması uygun görülen endüstriyel işletmeler Kurul onayına sunulur.

(2) Gönüllü anlaşma yapılacak tüzel kişiler ve/veya endüstriyel işletmeler 7 nci maddenin yedinci fıkrasında belirtilen usul ve esaslara göre yapılan hesaplamalar neticesinde, toplam puanlarına göre yapılan sıralamaya göre en yüksek puandan başlamak suretiyle Kurul kararı ile belirlenir.

(3) Kurul'da desteklenmesi ve/veya gönüllü anlaşma yapılması kararı verilenler, Kurulun onay tarihinden itibaren beş iş günü içinde başvuru sahibine yazılı olarak bildirilir ve Genel Müdürlüğün internet sayfası üzerinden ilan edilir. Genel Müdürlüğün yazılı bildirimini takip eden yedinci takvim günü tebliğ tarihi olarak kabul edilir.

(4) Başvuru sahipleri tebliğ tarihinden itibaren en geç on iş günü içinde Genel Müdürlüğe sözleşme yapmak üzere başvurur. Süresi içinde yapılmayan başvurular kabul edilmez.

(5) Gönüllü anlaşma uygulamaları kapsamındaki sözleşmeler, Genel Müdürlük ile endüstriyel işletmenin bünyesinde bulunduğu tüzel kişiler arasında, projeler ile ilgili sözleşmeler ise Genel Müdürlük ile ilgili endüstriyel işletme yönetimi arasında imzalanır. Gönüllü anlaşma uygulamaları kapsamında tüzel kişinin ilgili endüstriyel işletme yönetimini sözleşme imzalamak üzere yetkili kılması halinde, söz konusu sözleşme Genel Müdürlük ile ilgili endüstriyel işletme yönetimi arasında imzalanabilir. Ancak, bu durum tüzel kişinin sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

(6) Bir olayın mücbir sebep hali sayılabilmesi için olaydan etkilenen tarafın gerekli özen ve dikkati göstermiş ve tüm önlemleri almış olmasına karşın önlenemeyecek, kaçınılmayacak veya giderilemeyecek olması ve bu durumun etkilenen tarafın yükümlülüklerini yerine getirmesini engellemesi gerekir. Aşağıda belirtilen haller mücbir sebepler olarak kabul edilir:

a) Doğal afetler ve salgın hastalıklar,

b) Savaş, nükleer ve kimyasal serpinçler, seferberlik halleri, halk ayaklanmaları, saldırı, terör hareketleri ve sabotajlar,

c) Grev, lokavt veya diğer memur ve işçi hareketleri,

- ç) Genel ekonomik kriz,
- d) Tarafların rızası ile belirlenen ve sözleşmelerde belirtilen diğer veya özel mücbir sebep halleri,
- e) Tarafların rızası ile belirlenecek özel mücbir sebepler.

(7) Endüstriyel işletmelerin projelerinin desteklenmesi ile ilgili sözleşme taslakları Ek-3'te de ve gönüllü anlaşma ile ilgili sözleşme taslakları ise Ek-6'da yer alan formatlara göre Genel Müdürlük tarafından hazırlanır.

Gönüllü anlaşmalar kapsamında enerji yoğunluklarının izlenmesi

MADDE 9 – (1) Enerji yoğunluklarını gönüllü anlaşmalarla düşürmek isteyen tüzel kişilerle yapılan sözleşmenin yürürlük tarihi, başvuruyu takip eden mali yılın başı olan Ocak ayının birinci günü olarak kabul edilir ve gönüllü anlaşma kapsamındaki taahhütlerin yerine getirilmesi bu tarihten itibaren izlenir.

(2) Genel Müdürlük gönüllü anlaşmaya konu olan endüstriyel işletmenin enerji yoğunluğunu her yıl Mart ayı sonuna kadar ilgili tüzel kişi tarafından sağlanan bilgiler çerçevesinde izler. Genel Müdürlük, gönüllü anlaşmaya taraf olanlardan bünyesinde birden fazla endüstriyel işletme bulunanların gönüllü anlaşma yapmadıkları endüstriyel işletmelerindeki enerji yoğunluğu değişimlerini de izler. Gönüllü anlaşmaya taraf olan tüzel kişiler inceleme ve izleme için Genel Müdürlüğün ihtiyaç duyacağı bilgileri vermekle ve gerektiğinde yerinde yapacağı incelemeler için gerekli şartları sağlamakla yükümlüdür. Genel Müdürlük ve onun adına hareket eden görevlileri bu bilgileri gizli tutmakla yükümlüdür.

Proje desteklerinin uygulanması

MADDE 10 – (1) Sözleşme yapılan projelere ilişkin desteklerin uygulanmasında aşağıdaki usul ve esaslara göre hareket edilir:

a) Sözleşme tarihinden itibaren iki yıl içinde sözleşme kapsamındaki projeyi uyguladığını Genel Müdürlüğe yazılı olarak bildiren endüstriyel işletmede, bildirim tarihini takip eden altmış iş günü içinde, 12 nci maddede belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde, endüstriyel işletme ve Genel Müdürlük veya Genel Müdürlük adına yetkilendirilmiş tüzel kişilerin temsilcilerinin katılımı ile yerinde inceleme yapılır. Söz konusu yerinde inceleme kapsamında her bir bileşen için uygulamanın projesine uygunluğu kontrol edilir. Genel olarak projesine uygun yapıldığı görülen bileşenler için projede öngörülen tasarrufların sağlanıp sağlanmadığının belirlenmesine yönelik olarak, projede tanımlanan ölçümler yapılır.

b) Uygulama ile ilgili bilgileri, yeminli mali müşavir tarafından onaylanmış faturaları, yerinde yapılan ölçüm ve hesaplamaları içine alan uygulama raporu proje sahibi endüstriyel işletme tarafından hazırlanır ve Genel Müdürlüğe sunulur.

c) Uygulama raporu Genel Müdürlük tarafından incelenir. Uygulama raporunda yer alan hesaplamalarda herhangi bir uygunsuzluk tespit edilmesi halinde, bu uygunsuzluklar proje sahibi endüstriyel işletmeye yazılı olarak bildirilir. Uygunsuzluklar bildirim tarihini takip eden on takvim günü içinde giderilir.

ç) Uygulama raporu kapsamında, uygulamaların projede belirtilenlerden farklı yapılmasından dolayı, uygulama sonundaki bileşen enerji kazancının projedeki miktarının altında gerçekleştiği tespit edilen proje bileşenleri desteklenmez. Bu durumda uygulanacak destek miktarı; kabul edilmeyen proje bileşeninin Kurul onayı alan projede yer alan bedelinin proje bedelinden (PB) çıkarılması ile 7 nci maddenin altıncı fıkrasının (ç) bendindeki formüle göre komisyon tarafından yeniden yapılan hesaplamalara göre belirlenir. Destek miktarının belirlenmesine ilişkin hesaplamalarda başvuruların değerlendirilmesi aşamasında belirlenen DP değeri aynen kullanılır.

d) Komisyon, desteklemeden çıkartılan ve desteklenecek proje bileşenlerini, hesabı ile birlikte projelere uygulanacak destek miktarlarını belirten, başvuru dosyasını ve yerinde inceleme raporunu ekine alan bir rapor hazırlar.

Bu rapor, uygulamanın tamamlandığının Genel Müdürlüğe bildirildiği tarihten itibaren kırk beş iş günü içinde Genel Müdüre sunulur. Genel Müdür bu raporu müteakip ilk toplantısında Kurulun bilgisine sunar.

e) Cari yıl içinde yapılacak destek ödemelerinde önceki yıllarda tamamlanan projelerin destek bedelleri öncelikle ödenir. Mevcut ödeneğin yetersiz olması halinde, mevcut ödeneğin projelere uygulanacak toplam destek miktarına oranı nispetinde ödeme yapılır. Bu şekilde yapılan ödemelere ilişkin herhangi bir hak ve faiz talebinde bulunulamaz.

f) Yerinde inceleme için gerekli koşulları sağlamayan veya uygulama raporu ile ilgili olarak (c) bendi kapsamında Genel Müdürlük tarafından bildirilen uygunsuzlukları gidermeyen endüstriyel işletmeye destek ödemesi yapılmaz.

(2) Genel Müdürlüğe desteklenmesi için sunulan projelerin hazırlanması ile ilgili hizmet bedellerinin Ek-2’de yer alan proje bileşenleri icmal tablosunda proje hazırlama bedeli olarak gösterilebilmesi için, hizmetin başvuru sahibi endüstriyel işletmenin faaliyette bulunduğu alt sektör için B sınıfı yetki belgesi olan şirketten alınması şarttır. Bu şekilde alınmayan hizmet bedeli Ek-2’de yer alan proje bileşenleri icmal tablosunda proje hazırlama bedeli olarak belirtilmiş olsa bile, Genel Müdürlük tarafından yapılan değerlendirmelerde yok hükmünde sayılır ve proje bedelinden düşülür.

(3) Uygulanacak destek miktarının hesaplanmasında yeminli mali müşavir tarafından onaylanmış fatura bilgileri esas alınır. Gerçekleşen proje bedeli hiç bir surette bir milyon Türk Lirasını aşamaz.

Gönüllü anlaşma desteklerinin uygulanması

MADDE 11 – (1) Gönüllü anlaşma yapan tüzel kişilerin endüstriyel işletme içinde tükettikleri enerjiden; atıkları modern yakma teknikleri ile ısı ve/veya elektrik enerjisine dönüştüren tesislerinde, toplam çevrim verimi yüzde seksen ve üzeri olan ve yurt içinde imal edilen kojenerasyon tesislerinde veya hidrolik, rüzgar, jeotermal, güneşveya biyokütle kaynaklarını kullanarak ürettikleri enerji, bu tesislerin anlaşma dönemi içinde işletmeye alınmasıhalinde, bir defaya mahsus olmak üzere enerji yoğunluğu hesabında endüstriyel işletmenin yıllık toplam enerji tüketimi miktarından düşülür. Toplam maliyetinin yüzde yetmişden fazlasını oluşturan kısımlarının yurt içinde yapılan imalatlarla karşılandığı yeminli mali müşavir tarafından onaylanmış belgelerle ortaya konulan kojenerasyon tesisleri, yurt içinde imal edilmiş sayılır.

(2) Gönüllü anlaşma başvurusunda bulunan tüzel kişilerin anlaşma dönemi boyunca enerji yoğunluklarıaşağıdaki formül kullanılarak hesaplanır.

$$\text{Enerji yoğunluğu} = E / D$$

$$E = E_t - E_{y_k}$$

$$E_t = \text{TEP cinsinden işletmenin yıllık toplam enerji tüketimi}$$

$$E_{y_k} = \text{Birinci fıkra kapsamında TEP cinsinden yıl içerisinde üretilen enerji}$$

$$D = (1/ \text{ÜFE}) \times \sum (P_i \times F_i)$$

$$D = 2000 \text{ yılı fiyatları ile bin (1000) Türk Lirası cinsinden, yıllık mal üretiminin ekonomik değeri}$$

$$\text{ÜFE} = \text{İlgili sektörün üretici fiyat endeksi}$$

$$P_i = \text{Yıl içerisinde üretilen mal miktarları}$$

$$F_i = \text{Bin (1000) Türk Lirası cinsinden, yıl içerisinde üretilen malların fabrika satış fiyatları.}$$

(3) Enerji yoğunluğundaki azalma oranının hesaplanmasında referans enerji yoğunluğuna göre her yıl gerçekleşen farkların aritmetik ortalaması esas alınır. Bununla birlikte, anlaşmanın bittiği yıla ait enerji yoğunluğu değerinin taahhüt edilen enerji yoğunluğu azaltma oranından az olmamak üzere, referans enerji yoğunluğundan düşük olması şarttır.

(4) Genel Müdürlük ile gönüllü anlaşma yapan ve taahhüdünü yerine getiren tüzel kişilerin ilgili endüstriyel işletmesinin anlaşmanın yapıldığı yıla ait enerji giderinin yüzde yirmisi, Genel Müdürlük ödeneklerinin yeterli olması durumunda ve ikiyüzbin Türk Lirasını geçmemek kaydıyla Genel Müdürlük bütçesinden karşılanır.

(5) Uygulanacak desteğin ödeme planı gönüllü anlaşma dönemi sonunda Genel Müdürlük ödenekleri ile sınırlı kalmak kaydıyla Genel Müdürlük tarafından belirlenir. Geçmiş yıldan kalan desteklerin ödenmesine öncelik verilerek suretiyle, cari yıla ait toplam kullanılabilir ödeneğin o yıla ait toplam destek miktarına oranı nispetinde ödeme yapılır. Bu şekilde yapılacak ödemeler ve ödemelerdeki gecikmeler için herhangi bir hak veya faiz talebinde bulunulamaz.

(6) Ödemenin yapılmasında anlaşmanın yapıldığı yıla ait ve yeminli mali müşavir, defterdarlık, vergi müdürlüğü gibi kurum veya kuruluşlar tarafından onaylanmış olan enerji giderlerine ait faturalar ve ödeme belgeleri esas alınır.

(7) Gönüllü anlaşma yapılan endüstriyel işletmeler ile enerji yoğunluklarını azaltan ve artıran endüstriyel işletmelere ilişkin bilgiler Genel Müdürlüğün internet sayfası üzerinden yayınlanır.

Projelerin yerinde incelenmesi

MADDE 12 – (1) Başvuru sahiplerinin başvurusu ile ilgili olarak; proje kapsamındaki uygulama öncesi ve sonrası durumların tespiti için Genel Müdürlüğün personeli veya tayin ettiği gerçek veya tüzel kişiler tarafından yapılan yerinde inceleme çalışmaları aşağıdaki usul ve esaslara göre yürütülür:

a) Uygulama öncesi yerinde inceleme esasları şunlardır:

1) Uygulama öncesi yerinde inceleme çalışmaları, 7 nci maddenin altıncı fıkrasına göre yapılan çalışmalar kapsamında komisyon tarafından uygun bulunan proje bileşenleri üzerinde yapılır.

2) İncelenen projenin proje bileşenlerinde yer alan araç veya sistemlerin işletmede mevcudiyeti kontrol edilir ve fotoğraflar ile tespit edilir.

3) Gerekliğinde proje bileşenlerinin birim enerji tüketimleri ölçülür. Bu ölçümlerde, projesinde kabul edilmiş olan ölçüm metodu ve kalibre edilmiş ölçüm aletleri kullanılır.

b) Uygulama sonrası yerinde inceleme esasları şunlardır:

1) Uygulama sonrası yerinde inceleme çalışmaları, 10 uncu maddenin birinci fıkrasının (a) bendine göre destek sözleşmesi tarihinden itibaren iki yıl içerisinde projeyi uyguladığını Genel Müdürlüğe yazılı olarak bildiren projeler için yapılır.

2) Her bir proje bileşenindeki uygulamaların projede belirtilenlerden farklı olup olmadıkları kontrol edilir ve fotoğraflar ile tespit edilir.

3) Gerekliğinde proje bileşenlerinin birim enerji tüketimleri ve/veya birim enerji kazançları ölçülür. Bu ölçümlerde, projesinde kabul edilmiş olan ölçüm metodu ve kalibre edilmiş ölçüm aletleri kullanılır.

Süreler

MADDE 13 – (1) Süreler, taraflara tebliğ tarihini izleyen günden itibaren işlemeye başlar.

(2) Süreler gün olarak belirlenmiş ise tebliğ edildiği gün hesaba katılmaz ve süre son günün çalışma saati bitiminde biter.

(3) Süre; hafta, ay veya yıl olarak belirlenmiş ise başladığı güne son hafta, ay veya yıl içindeki karşılık gelen günün çalışma saati bitiminde biter. Sürenin bittiği ayda, başladığı güne karşılık gelen bir gün yoksa, süre bu ayın son günü çalışma saati bitiminde biter.

(4) Resmî tatil günleri, süreye dâhildir. Sürenin son gününün resmî tatil gününe rastlaması hâlinde, süre tatili takip eden ilk iş günü çalışma saati bitiminde biter.

İlk başvurular

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) 6 ncı maddenin birinci fıkrası uyarınca, Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği ayı müteakip üçüncü ayın birinci günü çalışma saati başlangıcından, son günü çalışma saati bitimine kadar olan süre, ilk başvuru dönemi olarak kabul edilir.

TS EN ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi-Kullanım Kılavuzu ve Şartlar Standardı

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) 7 nci maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan TS EN ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi-Kullanım Kılavuzu ve Şartlar Standardı belgesine sahip olma şartı 1/1/2014 tarihine kadar aranmaz.

Devam eden destek uygulamaları

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce, proje destekleri ve gönüllü anlaşma uygulamalarına ilişkin imzalanan sözleşme ve anlaşmalar, sürelerinin bitimine kadar aynen geçerlidir. Bunlara ilişkin destek ödemeleri ve uygulamalar sözleşmenin veya anlaşmanın imzalandığı tarihte yürürlükte olan mevzuata göre yapılır.

Yürürlük

MADDE 14 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 15 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Bakan yürütür.